โรงพยาบาลมะเร็งลพบุรี

ความรอบรู้ด้านโภชนการของผู้ป่วยมะเร็งศีรษะและลำคอที่ได้รับรังสีรักษาและเคมีบำบัด โรงพยาบาลมะเร็งลพบุรี

นางสาวมณีลักษณ์ อุ่นเพชร

ความรอบรู้ด้านโภชนาการและภาวะโภชนาการของผู้ป่วยมะเร็งศีรษะและลำคอที่ได้รับรังสีรักษาและเคมีบำบัด โรงพยาบาลมะเร็งลพบุรี

Nutrition literacy and Nutrition status of Head and Neck Cancer Patients' ongoing Radiation and chemotherapy Treatment in Lopburi Cancer Hospital

มณีลักษณ์ อุ่นเพชร
ปิยะธิดา ภูโททิพย์
อรุณรัศมี คุณบัวลา
วรรณสินี ภูหัดการ

โรงพยาบาลมะเร็งลพบุรี กรมการแพทย์กระทรวงสาธารณสุข
ปีงบประมาณ 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ศึกษาความรอบรู้ด้านโภชนาการ และภาวะโภชนาการของผู้ป่วยมะเร็งศีรษะและลำคอที่ได้รับรังสีรักษาและเคมีบำบัด โรงพยาบาล มะเร็งลพบุรี มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับความรอบรู้ด้านโภชนาการของผู้ป่วยมะเร็งศีรษะและ ลำคอที่ได้รับรังสีรักษาและเคมีบำบัด 2) เพื่อศึกษาระดับภาวะโภชนาการและการจัดการด้าน โภชนาการของผู้ป่วยมะเร็งศีรษะและลำคอที่ได้รับรังสีรักษาและเคมีบำบัด และ 3) เพื่อศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างความรอบรู้ด้านโภชนาการและภาวะโภชนาการของผู้ป่วยมะเร็งศีรษะและลำคอ ที่ได้รับรังสีรักษาและเคมีบำบัด กลุ่มตัวอย่างเป็น ผู้ป่วยมะเร็งศีรษะและลำคอที่ได้รับรังสีและเคมี บำบัด ที่โรงพยาบาลมะเร็งลพบุรี จำนวน 207 ราย เก็บข้อมูลระหว่าง พฤษภาคม 2567–กุมภาพันธ์ 2569 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์ ที่นักวิจัยพัฒนาขึ้น ตรวจสอบความตรงเนื้อเชิงหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน วิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง IOC เท่ากับ 0.86 วิเคราะห์ข้อมูล ด้วยสถิติพรรณนา

ผลการศึกษาพบว่า ระดับความรอบรู้ด้านโภชนาการของผู้ป่วยมะเร็งศีรษะและลำคอที่ได้รับ รังสีรักษาและเคมีบำบัด ความรอบรู้ด้านโภชนาการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 3.21 คะแนน ระดับภาวะโภชนาการและการจัดการด้านโภชนาการของผู้ป่วยมะเร็งศีรษะและลำคอที่ ได้รับรังสีรักษาและเคมีบำบัด ด้านภาวะโภชนาการ พบระดับ NT3 มากที่สุด จำนวน 78 ราย ร้อย ละ 37.68 รองลงมาคือ NT2 จำนวน 61 ราย ร้อยละ 29.47 NT1 จำนวน 39 ราย ร้อยละ 18.84 และ NT4 จำนวน 29 ราย ร้อยละ 14.01 โดยเมื่อรวม NT3 และ NT4 พบว่ามากกว่าครึ่งหนึ่งของ กลุ่มตัวอย่างมีภาวะโภชนาการอยู่ในระดับที่มีปัญหาค่อนข้างมากถึงรุนแรง และ ผลศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างความรอบรู้ด้านโภชนาการและภาวะโภชนาการของผู้ป่วยมะเร็งศีรษะและลำคอ ที่ได้รับรังสีรักษาและเคมีบำบัด พบว่า ความรอบรู้ด้านโภชนาการโดยรวมไม่มีความสัมพันธ์กับภาวะ โภชนาการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (r_s=.004,p=.974) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านไม่มี ความสัมพันธ์กับภาวะโภชนาการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$) โดยมีขนาดความสัมพันธ์อยู่ใน ระดับต่ำมาก

ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า แม้ผู้ป่วยจะมีความรอบรู้ด้านโภชนาการในระดับปานกลาง แต่ภาวะ โภชนาการของผู้ป่วยมะเร็งศีรษะและลำคออาจเกี่ยวข้องกับปัจจัยหลายด้าน โดยเฉพาะปัจจัยจากโรค และผลข้างเคียงของการรักษา จึงควรมีการประเมินภาวะโภชนาการอย่างต่อเนื่องร่วมกับการส่งเสริม ความรอบรู้และการจัดการด้านโภชนาการที่เหมาะสมกับผู้ป่วยแต่ละราย

คำสำคัญ: ความรอบรู้ด้านโภชนาการ ภาวะโภชนาการ มะเร็งศีรษะและลำคอ รังสีรักษา เคมีบำบัด